

קירובי מזון למה וכמה

חן גילד - החקלאית, מתוך "החקלאיתון" גיליון ינואר 2011
chki338@netvision.net.il

כאשר אנו מטיפים על קירוב מזון, ברור לכולם כי לפעולה זו השפעה על צריכת המזון. פעמים רבות אני פוגש משקים אשר מקרבים את המזון פעמיים, שלוש וארבע ביום וכאשר אני מבקש מהם להעלות את מספר קירובי המזון, לעתים כי שניים, הם מסתכלים בכליאה ומראים לי כי באבוס קיים מזון, אשר במידה והפרה תרצה תוכל להגיע אליו. ברשימה זו אנסה לתאר את החשיבות שבקירובי מזון תדירים

מה קובע את צריכת המזון?!

מקובל לחשוב, כי הגורמים הקובעים את צריכת המזון כוללים, בין השאר, את הרכב המנה והשפעתה המטבולית יחד עם אלמנטים הקשורים לגיל, לגודל בעל החיים ולדרישות האנרגטיות. בניגוד לדעה הרווחת, כי הרכב המנה הוא בעל המשמעות הגדולה ביותר על צריכת המזון, מקובל כיום לחשוב, כי צריכת המזון מושפעת במידה רבה גם מהאלמנטים הנוספים שהוזכרו. מכאן, תפיסת העולם, כי ניתן לשפר את צריכת המזון על ידי מזונות משפרי טעימות, חולפת מן העולם. ההאנשה שאנו עושים לפרות בהקשר של טעימות מזונות, צריכה להיבחן לאור תאווותן הגדולה של פרות לזבל עופות, מוצר שאני בספק רב, אם מי מהקוראים היה מעז לשים על צלחתו.

לקירוב המזון יש השפעה חשובה, שכן קירוב תדיר יאפשר מזון נגיש בכל שעות היום, יאפשר לפרות הפחות דומיננטיות לאכול מנה מאוזנת, יקטין את המיון ויעודד את הפרות לגשת לאבוס

מדוע כל ההקדמה הזו על נושא צריכת המזון?!

המסר הוא שהפרות שלנו יאכלו את כמות המזון המוכתבת שלהן לאותו יום במידה יחסית שווה, בין אם ניתן להן לעשות זאת במספר ארוחות קטן ובין אם ניתן להן לעשות זאת במספר גדול של ארוחות, ולכן, הנושא החשוב באמת הוא גודל ומשך הארוחות. אנו יודעים כיום, כי גודל הארוחות משפיע על איכות התסיסה בכרס. צריכת מזון מהירה גוררת תופעות בלתי רצויות של שינויים באיכות התסיסה אשר פוגעים הן בבריאות הפרה והן ביכולת ניצול המזון. ככל שגודל הארוחות יקטן, כלומר יותר ארוחות על פני היממה, כך

תהיה זרימת המזון קבועה לתוך הכרס וכך תנאי התסיסה בכרס יישמרו יציבים.

הגורמים העיקריים אשר משפיעים על גודל הארוחות או קצב האכילה הינם:

1. כמות המזון הנגישה באבוס.
 2. שטח האבוס.
 3. היררכיה בין פרות.
 4. הפרעה מיותרת לפרות על ידי העובדים ברפת.
 5. גישה למים.
 6. יכולת מיון המזון שכן פרות שיאכלו את המזון המרוכז קודם יאכלו ארוחות גדולות בתחילת היום.
 7. משך הזמן שבו האבוס אינו נגיש לפרות, שהוא בעצם הזמן שבו הפרות אינן בסככה, בין אם מדובר בזמני ההמתנה לחליבות ובין אם מדובר בזמני צינון בחצר ההמתנה.
- כאשר בוחנים את הגורמים הללו ניתן להבין שלקירוב המזון יש

מקרב אוכל אוטומטי ברפת מעלה גלבוע

- מנה עתירת שחתות יש לקרב מעבר למה שצוין לעיל.
3. רצוי לקרב מזון בעזרת כלי מכני קטן אשר איננו דורס את המזון, מכיוון שלצורך הקירוב אין צורך בהפעלת כוח רב. דבר זה גם ישמור על בטיחות בעלי החיים והציוד.
 4. אסור לקרב מזון בעזרת כלי שנכנס לסככות לטיפול בזבל, שכן הדבר יגרור הגעה של זבל לאבוס. הטענה כי הכלי נשטף היטב, במרבית המקרים, לא עומדת במבחן המציאות ואם כן, גוררת לרוב הקטנה של תדירות הקירוב.
 5. רצוי לא לקרב מזון בעזרת קלשון שכן הדבר גורר מיון של המנה במקום ערבול.
 6. רצוי לא לקרב מזון בעזרת כף או מעמיס שכן התהליך גורר מיון של המזון, ובדרך כלל גם דריסה של המזון בעזרת הגלגלים.
 7. רצוי לקרב מזון באופן שימשוך את תשומת לב הפרות, על מנת לעודד אותן לגשת לאבוס.
 8. ניתן לשקול התקנה של מקרב מזון אוטומטי אשר תופס תאוצה בתקופה האחרונה. ההחלטה על רכישה של מקרב אוטומטי צריכה לקחת בחשבון את עלויות האחזקה או רכישה של כלי מכני קטן כולל עלויות זמן העבודה.
- לסיכום נושא קירובי המזון, בסקר שנערך לפני מספר שנים באזור מינסוטה בארה"ב נמצא כי ברפתות המובילות, מתקיים קירוב מזון תדיר (מעל 7 פעמים) יחד עם ממשק אבוס הכולל, בין היתר, שטח אבוס מתאים, הצללה, ניקיון ועוד דברים שעליהם נרחיב ברשימה אחרת.
- באם יש לכם שאלות בנוגע לממשק האבוס, אתם מוזמנים לפנות לאחד מיועצי ההזנה של "החקלאית". ■

השפעה חשובה, שכן קירוב תדיר יאפשר מזון נגיש בכל שעות היום, יאפשר לפרות הפחות דומיננטיות לאכול מנה מאוזנת, יקטין את המיון ויעודד את הפרות לגשת לאבוס. כמובן, שקירוב מזון גם יגדיל את הזמן שהפרות עומדות לאחר החליבה ויקטין את הנגיעות במחלות עטין. קירובי מזון מקבלים משנה תוקף באותם מקרים שבהם הפרות שלנו סובלות מהפרעות עיכול, על רקע של פעילות כרס ירודה. תופעות אלו מתרחשות בקיץ עקב עקת החום וחוסר העלאת גרה, ובחורף עקב העלייה היחסית בריכוזיות המנה. נזכיר גם כי פרות לאחר המלטה הנמצאות בתהליך של הסתגלות למזון החדש, סובלות מפעילות כרס שאינה מיטבית ולכן קירובי מזון תכופים ייטיבו גם עימן.

רצוי לקרב מזון בעזרת כלי מכני קטן אשר איננו דורס את המזון, מכיוון שלצורך הקירוב אין צורך בהפעלת כוח רב. דבר זה גם ישמור על בטיחות בעלי החיים והציוד

כמו לכל דבר טוב, גם לקירובי מזון תכופים יש צד שלילי והוא נושא עלות הפעלת העובדים והציוד המכני. לכן, רצוי להיערך לנושא באופן כזה שיקטין עלויות ויגדיל יעילות.

כללי הזהב לקירוב מזון יעיל:

1. מספר קירובי המזון יחד עם החלוקות, רצוי שיעלה על 7 פעמים. חלוקה עם שישה קירובים או שתי חלוקות וחמישה קירובים לפחות. רצוי לתאם את הקירוב למועדי היציאה מהחליבה או מהצינון.
2. מספר קירובי המזון תלוי בהרכב המנה וביכולת המיון של הפרות.

innovators in agriculture

רובוט מבית ללי JUNO - מקרב מזון

- הגברת אכילה ●
- הקטנת כמות שאריות ●
- חיסכון בכוח אדם ●

לפרטים: גרנות - ד.י. עמק חפר 38100 טל: 04-6226776, 04-6321552, פקס: 04-6321489
 Email: lelyis@bezeqint.net - www.leyly.com נייד רוני: 050-5250905 נייד דני: 054-6196333